

BAKURUBASANNI

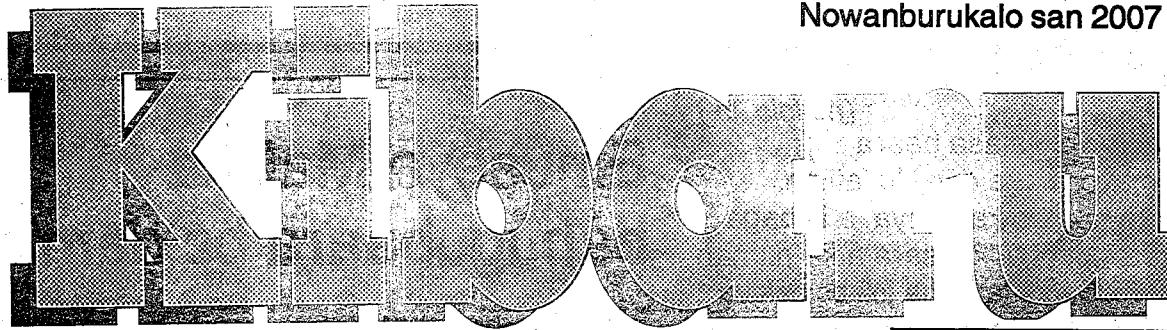
(nimoro 12 sōngō)

Mali kōnō = Dōrōmē 300

Afiriki kōnō = Dōrōmē 600

Jamana wērē = Dōrōmē 1000

Nowanburukalo san 2007

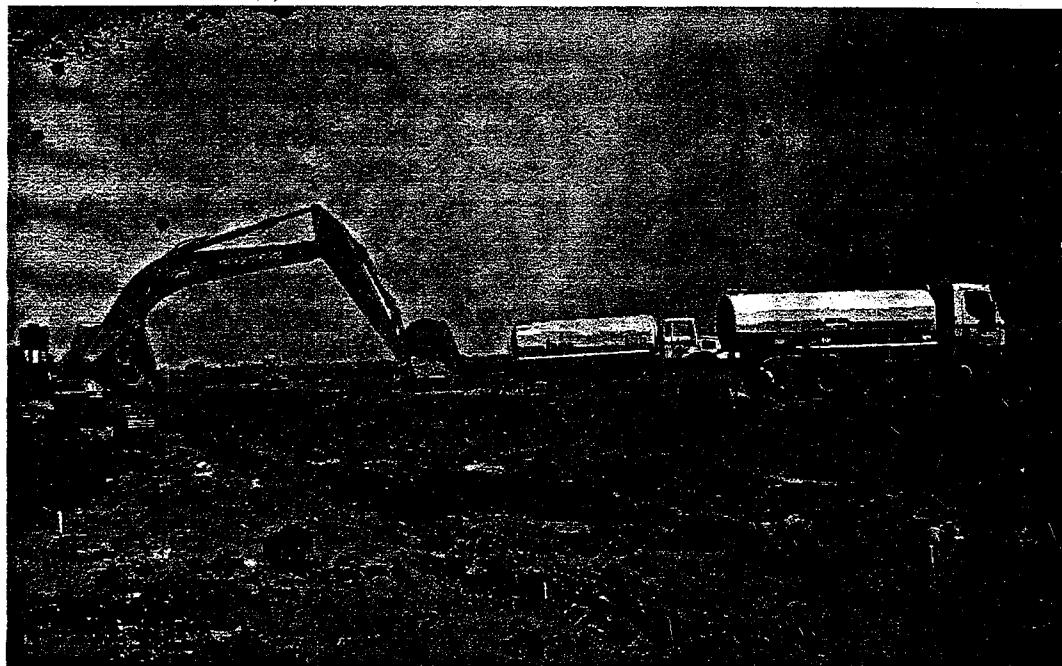
Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 221-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 35nan boko 430nan A sōngō : dōrōmē 15

Jamanakuntigi ye gōférénaman ka baaraw dantigelisében di minisirijemogō ma

Tarātadon, nowanburukalo tile 13 san 2007,
jamanakuntigi Amadu Tumani Ture ye sèben di minisirijemogō Modibo Sidibe ma. O sèben in be fanga ka baaraw dantige san duuru nata in kōnō. Minisirijemogō ni gōférénaman ka baara ye, k'o sèben in kōnokow waleya jamanadenw ka hère kama. O sèbenba in kōnoko dōw file min ye :

Peresidan Amadu Tumani Ture ka fanga kōnō, Fèèrēba min bolodara sōrō ni hadamadenyasi raw yiriwali kama, n'a be fo a ma tubabukan na (PDES), dantigelisében in hakililaw be tali ke o kan. O fèèrēba in y'a jira ko maliden kelen-kelen bée ka kan ni dunkafa ye ani ji saniman. Keneyaso kelen ka kan ka jo jamana kōnō kilométrē duuru o kilométrē duuru. Jamana denmisennin bée ka kan ni kalan kufolō sōrōli ye k'a dafa. Fèèrew ka kan ka tige siratige bée tajseen kan denmisén fanba ka baara sōrō. Ninnu de ye jamana joli fèèrēba kōnoko jōnjōnw ye min bolodara Amadu Tumani Ture ka fanga kōnō.

Nin hakilila ninnu n'u ka jé bée, ni fanga ma jé, ni fanga bolibagaw ma jé, ni fanga bolisiraw ma siye k'a jé, u tē se ka waleya. Hali n'u waleyara, u nafa tē se jamanadenw ma. O de koson, Amadu Tumani Ture y'a jini minisirijemogō fe a n'a ka gōférénaman k'a jija, fanga ka boli tijé kan, a ka boli hörónya

Lanini ye, ka taari 60 000 laben Ofisi kōnō, k'a ta san 2007 la ka se 2012 ma

kan; jama ka nafa ka lakana, a danbe an'a ka hörónya. A y'a jini minisirijemogō fe, jamanadenw da ka don u kunkow jenaboli la, bawo kun tē di kuntigi ko, ka sigida lakodonnenw deme u ka se k'u joyorō fa. Fo hakilila kura ka don

fanga bolibagaw la, u k'a don ko fanga min b'u la jamanadenw de y'a di u ma, wa forobafen fana ye fasojama de ta ye, faamaw dōrōn ta tē. O hukumu kōnō, sègesegeli ni kiimeni, o ka ke gōférénaman

A tē bē jé 2an na

KONOKO

Angeredilan izintikura kurubonkalla Mali kōnō

Lawale baro : Lamerikony kati ciemahoronya sōrō

Kalan kōnō n° 39nan - Syaansi yeleen yankarina dinc kōnō

Dukene 1-4 mān - Diinc du kōnō

Senegal oce ka denmisénw ka tuingafetala laben

Sekcen ba Nizer balo fanba ye

Fan suguyaw nu satine dor

kenya jamanana - musow otu cew dosi

Kalan Federason peresidan m'kuanafoni dilaw sigia ka kuma Mali

ntolatanké kā

PE 38

PE 39

PE 40

PE 41

PE 42

PE 43

PE 44

PE 45

PE 46

PE 47

PE 48

PE 49

PE 50

PE 51

PE 52

(ne fōlō tō)

taabolo ye walasa baara
fijemayorow ka don k'u latilen.
Baara numan ka bonya, a kebaga
fana ka bonya, k'a sara a ka numan
na, n'o ma ke jamana joli be geleya.
Joyorjini nasiraw la, bolo ka jesin
jamana kanubagaw lma ani baara
nedonbagaw, hali n'o y'a soro u be
jamana kokan u ka wele ka na.
Jamanakuntigi y'a nini
minisirinemogo fe, a k'a cesiri
yuruguyurugu keleli fe, faso nafolo
n'a nafolomafenw burujali, ani
yeresagoke ni mogotono nkalon kan.
Jamanakuntigi ka fo la, san 2008
kalowcero fōlō kono, sigikafoba bēna
ke yuruguyurugu keleli kan, walasa
mogo damadonin be k'a sago ke
forobafen na cogo min na bi ka
jamanaden fanba to segen jugu la,
o ka dabila pewu. Fanga
sinamatonw, olu man kan ka jate
jamana juguw ye. U ni bonya ka
kan, u ka se k'u joyorō fa.

Cike nasiraw la, jamanakuntigi
y'a nini minisirinemogo fe bēnkan
korow, a k'a jilaja k'olu waleya.

Cike, bagamara, monni ani ji ni
kungo sariyaba min tara, o kono
ka waleya walasa dunkafa ka
sabati, Mali ka ke
sumanfeerejamana ye jamana tōw
ma.

Lanini ye k'a ta san 2007 la ka
se 2012 ma, taari 60.000 ka laben
ofisidinizeri kono, malo toni miliyon 1
ka soro.

Jamanakuntigi y'a nini
goferenaman fe, siraba minnu
dilanni be senna, ani minnu
bolodalen don ka bila ani kura
minnu bēna boloda, a ka teme n'o
baaraw ye. O hukumu kono, a y'a
geleya, goferenaman k'a hakili to
Bamako bibili sabanan joliko la.

Nin fen o fen fōlen file nin ye, a
be se ka ke, nk'a be se lajelen
sirilen be mogonnamako de la.
Jamanakuntigi da sera mogoko
fana ma minisirinemogo n'a ka
goferenaman ye dantigelisebenba in
kono.

Bakari Kulibali
Mahamadu Konta

Emuseya Mali ka babugubaara be damine san 2008

Emuseya Mali dagayorō la Hamudalayi Aseyi la, Mali kono kunnafonidilaw ni Jemusi Mazarela y'u hakililaw jira nōgōn na ntēnēndon nowanburukalo tile 12. Jemusi Mazarela ye Lamerikenjamana mogo ye min ka baara jesinnen be kunnafoniko ma Emusese togo la. An y'a lase aw ma ka teme, ko Emuseya ye Emusese bolofara sigilen ye Mali kono san 5 kuntaala kama. Jemusi Mazarela y'a jira kunnafonidilaw la k'u joyorō ka bon Emuseya Mali ka baaraw kono na. A ka fo la, a be dabo kunnafoni jelen dili kama sigidalamogow ma; k'o sigidalamogo ninnu haminakow n'u jōrenakow lajeya; baara minnu bolodalen don ani minnu mana waleya, k'olu kunnafoniw lase mogo wərew ma.

O siratige la, Jemusi Mazarela ko fosi tēna ke kunnafonidilaw ninema. K'a damine Emuseya Mali nōmogow tali la fo ka se warikow ma, nin si kelen tēna ke dogo la. A ka fo la, wari kufolō bēna bo ka baaraw damine, o tēna mēen. A ko siga t'a la baaraw be damine san 2008 zanwuyekalo la.

Kunnafonidilaw fana y'a jira Jemusi Mazarela la ko ni Emuseya Mali nōmogow be taa u nēda u ka yorō labenta min kan, n'o ye Bamako pankurunjiginkene, iziniw sigiyorō ani Alatona malosēneyorō ni Nōnō - Gomakura siraba ye, u ni kunnafonidilaw ka sira ke kelen ye. Ani ko nōmogó kelen-kelen bēe ka kunnafoni jelen di a jinibaa ma.

Ka bo Nōnō ka se Gomakura, a jirala ko dugu 33 b'o furancé la siraba dilanni bēna n'olu wulili ye. Mogo min be Emuseya Mali nōmogoya la fōlō n'o ye Mahamani Baniya Ture ye, o y'a jira ko dabali bēe tigelen don duguw gaw ka hakew sōrō n'u ka du kurakow la.

O temenen kō, Emusese

nōmogoba Jōni Danilawisi tun be taama na Mali kono nowanburukalo tile 12 ka se a tile 21 ma. Taama in kun tun ye k'a don Mali be ka feere minnu siri walasa Emuseya Mali ka baaraw be sabati. Arabadon nowanburukalo tile 14, a ni kunnafonidilaw ye baro ke Emuseya Mali dagayorō la. Jōni Danilawisi seginna a kan, ko Emusese bēna sefawari miliyari 244 ani miliyon 800 don Mali ka faantanya keleli dafe, ni soro yiriwali baaraw ye. O war i hake in na, miliyari 122 ani miliyon 300 be ke ka Alatona malosēneyorō taari 16.000 laben Ofisidinizeri kono, ka fara Nōnō Gomakura siraba bōli ni du 800 sigiyorōkow nēnabōli kan.

Miliyari 48 ani miliyon 400 be don iziniw sigiyorō labenni dafe Bamko. Kene min jateminenen don o baara kufolō la, o ye taari 100 ye. Miliyari 46 ani miliyon 700 be ke ka Bamako pankurunjiginkene lakuraya. A tō miliyari 27 ani miliyon 400 be taa baaraw tōpōtōli, u kōsili ani baara kelenw ni kebaliw kiimeni dafe.

Jōni Danilawisi ka fo la, n'i y'a ye Emusese be nin nafoloba in labila Mali ye, a be dabo jamanadenw ka se ka here soro. Sabula porozeba in koson, dō bēna fara sēnekela 40.000 ka soro kan Ofisidinizeri kono; u ka sēnēfenw bēna ladilan konuman ka ke dumunifēn numanw ye iziniw na, pankurunw k'u lase feereyorō la; lakolisow, kēneyasow, suguw ani pōnpekōlō minnu bēna sen, olu na ke sababu numan ye denmisennin 100.000 ma Alatona fala kono; mogo 7.000 bolo na don baara la iziniw dagayorō la; ka mogo 18.000 bolo don baara la turisimu sira fe; ani ka mogo 60.000 ke baarakela ye jago yiriwali koson; i n'a fo Emusese nōmogoba y'a jira cogo min na.

Dokala Yusufu Jara

Angerédilan izini kura kurunbonkarila Mali kono

Angerédilan izini in be angere toni 200 000 dilan san o san

Geleyaba tun be angeréko la Mali kono. A songo tun ka gelén, a tun te soro a diya la ka da o kan. Sene dun sabatilan do ye angere ye. Arabadon nowanburukalo tile 7 san 2007, kenyereye angerédilan izini do kurunbonkarila Sogoninko Bamako yan, jamanakuntigi Amadu Tumani Ture fe. Izini in be wele Toguna Agoro Endisitiri; a tigi ye Seyidu Nantume ye. A musaka sera miliyari 3 ma, san o san a be

- **Sefawari miliyari 15 ani miliyon 333 :** Mali ye jamanakuntigisigikalata minni depitesigikalata minnu ke san 2007 kona na, o musaka benna o ma; ka soro san 1992 taw musaka danna miliyari 2 la.

- **Sefawari miliyari 1 ani miliyon 100 :** Goferenaman bëna o wari hake di Mali politikitonw ma demewari ye.

- **Toni 7.500:** Mali b'o toni hake de san san o san ka don jamana kono, jamanadenw ka nonokomago kama. O ka surun sefawari miliyari 10 na san o san.

angere toni 200.000 dilan. Toguna Agoro Endisitiri be angere suguya minnu dilan, olu ye koori, sumanw ani nakolafenw taw ye. Seyidu Nantume ka fo la, Mali mago be angere toni 150.000 minna san kono, o boilen ko a ka san angere dilanta la, a b'a to toni 50.000 feere jamana werew ma an lamini na. Mogo 150 be baara ke izini in na.

**Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara**

- **Mogo 1 sen 4 bolo 4 :** Musomannin do bangera Endujamana na a san 2 ye san 2007 in ye, sen 4 ni bolo 4 b'o la. Filaninw norolen don nögön na. Kelen te mögoya sawura la; sabula kunkolo t'o la, a fan tow fana man bon. Dogotoro donkotigi 30 jera ka dennin opere k'u fila fara ka bo nögön na fu falaki, dorome ma nini a mansaw la. A jirala k'olu ye senekela sentanw ye Bihari mara la Endujamana körönyanfan fe.

Nafolobatigi do bëna pankurun A380 do san a yere ye

Makanjamana faama balimake den Walidi Beni Talali ye dijë kono pankurun belebeleba A380 do nini sanni na. Ale kéra mögo fölöye min y'a kanbo pankurun suguya in nöfe a yere ye. A bëna san songo min na o ma faranfasiya fölö; n'o te, A380 kelen songo ye sefawari miliyari 153 ani miliyon 600 ye. Pankurundilanyoro in y'a jira Walidi Beni Talali la, k'a b'a ka pankurun soro san 2010. Walidi ka nafolo kuuru kiimënne bë se sefawari miliyari 12.500 ma. Dijë kono nafolobatigw do don; a ka nafolo bë baara la bankiw, lotolibaw, kunnafonidisow ani turismu cakeda caman na dijë fan tan ni naani na.

Saka Zulu fatura

Afirikidisidi jamana na, ce kelen min tun be Saka Zulu jöyöro fa sinima do la, a fatura jumadon nowanburukalo tile 2 san 2007, bana kuntaala jan senfe. A tögö yere ye Hanri Sele; a bangera Durubani san 1949 waatiw la. Ntolatan jökösila tun don sanni a ka yelema sinimanko bolo kan. A tun ye sangaba soro la kosebe, fo mögöw tun b'a wele ko «jakuma fin». Sinima min be wele Saka, n'a be zuluw ka masake Saka Zulu ka waleyaw jira bimögöw la, o ye sangaba soro k'a sababu ke Hanri Sele, Aliyasi Saka Zulu ye. Osinima in boko fölö kera san 1986. Hanri Sele jöyöro yera sinima 20 nögönnna na. San 1990 kona na, a jöyöro ye dogoyali damine sinimaw na. Nka kosa in na, sinimandilannaw tun y'a nini k'u sinsin a kan kokura; a ka bana juguya koson, o ma se ka ne tuguni.

- **Eziputijamana na,** cénin do nangira, a nen be tige k'a ye malobaliyakuma do fo musomannin bagangenna do ma. Cénin in ni dennin fila bëe ye siya kelen ye Sinayi mara la. O mara in koje bëe be sorodasiw bolo. Olu be kiiriw fana tige. A jirala ko cénin nen be tige, walima a be nögöme 40 sara dennin ye. Ni cénin y'a kun don nögömesara körö, a be wajibiya ka amandi nögöme 5 sara ka fara 40 in kan. A kuuru be bëen nögöme 45 ma.

Lamerikenw ka yəremahoronya sɔrɔli

Dijs kono, jamana min ye filanan ye bonya la, o ye Lamerikenjamana ye : kilometerekare miliyon 42. A mogo hake be miliyon 691 bo. Soro yiriwali nasirawla anisɔrɔdasiya, Lamerikenw ye fɔlo ye bi dijs kono. Cike fana na, Lamerikenw ye fɔlo ye ani dɔnniya kuraw yiriwali. Nka Lamerikenw sen be ko jugu caman fana na dijs nete : kelew, binkanniw, fangabinw ani dɔwɔrew. U ye feere bee lajelen tige ka kominisimu dafiri, ka sosialisimu jolow kari, ka silameya dantemewale tigilamogow kele. Jamana fɔlo min ye dijs hakilila kuraw ta ka baara ke n'u ye, o kera Ameriki ye. Nansara dɔnnibaaba minnu ye dijs taabolo kuraw sèben u ka gafew kono, i n'a fo Faransika Montesikiye, ani Zan Zaki Uruso, Lamerikenw y'u sinsin olu ka hakililaw de kan k'u ka yəremahoronya nini, k'a soro, ka demokarasi jamana fɔlo sigi sen kan, n'o ye Ameriki ye. Lamerikenw tun maralen don Angilejamana fe, i n'a fo an ka jamana tun maralen don cogo minna Faransijamana fe. Umurutira Angilew kama ka mugu ni kisi ta, k'u ka yəremahoronya soro.

Yəremahoronya soro tariku

Lamerikenjamana sigibaga fɔlowye mogosuguya wərew ye minnu farikolo bilennen don, a be fo u ma Endiyenw. Endiyenw tun be balo i n'a fo fɔlomogow. Nansaraw ka dijeyaa lala do, a togo Kirisitofu Kolonbu, o de nana bo Ameriki gun kan. O kera sababu ye Ameriki ka yɔro dɔn, k'a lakodon. O kelen minke Angilew y'u ka jamanaden caman labo u ka taa u sigi Amerik gun kan.

O kofe nansara wərew nana ka bo Eropujamanawnaka na usigi Angilew fe Ameriki. Nansara signifew jera ka Ameriki sigibaga fɔlow kele n'o ye Endiyenw ye, ka se u la, k'u ka dugukolow minne u la, k'u gen ka taa jirituw koro ani kuluw la. Ola, Angilew sera ka dugu 13 sigi ka ke yɔro tigi ye Ameriki. Angilew ka dugu 13 ninnu nana yiriwa ka ke sababu ye caman

ka fara Angilejamana fanga n'a ka soro kan dijs kono.

San 1756 ka se san 176 waatiw ma, san 7, Angilejamana ni Faransi tun be kelela.

Angilew ye dème soro ka bo u ka dugu 13 maralenw yɔro, o la, u sera Faransi la, kele bannen, dugu 13 ninnu y'a nini k'u yere ta, nka o ma ben. Angilew ma fo a kera kele ye u ni nɔgɔn ce. A fɔra o de ma Lamerikenw fe yəremahoronya ninini kele. Faransi farala dugu 13 ninnu kan bawo Angilew dimi tun b'u la.

Kele taabolow :

Dugu 13 ninnu kelen-kelen ye kelekècèw bo. Anbalima farafin minnu tun be jonya la Ameriki, olu fana ye kelekècèw bo. Faransi ni Esipanjamana fana ye kelekècèw ni maramafew di Lamerikenw ma k'u dème.

Zorizi Wasintoni bilala Lamerikenw ka kelekuntigiya la. O waatiw la, kelekeminen bère tun te Lamerikenw ka soro dasi bolo, u tun te se kele kecogo la ka Angilew ka soro dasi bolo. Nka u tun b'u ka jamana dɔn kosebe, dusu ni farinya tun b'u la.

O de y'a to san 1777 okutoburukalo la, Lamerikenw sera Angilew ka soro dasi la Saratoga kele la. San 1781 okutoburukalo la, Angilew y'u bolon bila sèben na k'a jira ko se kera u la, kele ka jongiri. Lajeba kera Faransian 1783 Setanburunkalotile 3, o senfe Angilew, Faransi ani Lamerikenw jera k'ubolon bila sèben na k'a jira ko Lamerikenjamana kan-horonyara Zorizi Wasintoni, Lamerikenw ka kelekuntigi kera Ameriki jamanakuntigi fɔlo ye, cikela tun don, jiriforotigiba tun don, nafolotigiba fana tun don. San o san, lamerikenw b'u ka yəremahoronya seli ke zuluyekalo tile 4, bawo san 1776 zuluyekalo tile 4 don, dugu 13 ye laje ke, ka sèben ke, k'o ci Angilew ma, k'a jira ko Lamerikenw bennna a kan k'u ka yəremahoronya ta, o bennkan in kedon de jatelen b'u fe k'a ke yəremahoronya don yereye ye.

Lamerikenjamana sariyasunba :

Lamerikenjamana y'a ka yəremahoronya soro san 1783 ka bo Angilejamana ka mara kono, o san 214 ye ninan ye.

San 1787 mekalotile 14, jamana ka cebow ye lajeba damine Filadelfifi ka jamana sariyasunba laben; obaaraw nemogoya tun be Tomasi Jefersoni bolo. O sariyabaju in ye jamanaden ce n'a muso, denmisèn ni maakono ka hakew n'a ketaw dantig. Ameriki kera Federason ye; a marabolo kelen-kelen bee kera a dama jamana ye, u n'u toglagoferenaman ani depitew. Sariyasunba in ye fanga taabolo bee sariyaw pereperelatig. Fanga kera bolo saba ye :

1. Kongere sigira sen kan k'o ke sariyatatafanga ye;

2. Sariyataamafanga kera goferenaman ye; o nemog ye jamanakuntigi ye an'a ka dankan, olu be sigi wote senfe, ka fanga boli san 4 kono. O be se ka lakuraya ka san 4 were fara a kan ni wote ye.

3. Kiritigefanga, oye sariyabulonba ye, o sigira ka sariyabaju kolosi k'a lakana.

Sariyasunba kelen in de be ka boli Ameriki kono hali bi. Ale sababuya la, demokarasi ye fanga soro kosebe Ameriki kono ka yiriwa fo jamana wərew y'a ladege. Nka Ameriki farafinw menna sègen, kunfinya ni tojoni kono sanni u ka demokarasi nafa soro. Peresidan Aburahamu Lenkolini tile la, sariyaw tara ka jonya dabila Ameriki, olabatolima ke kolokolo ye, ka da farajew ka juguya kan. Ameriki ka yəremahoronya soro li ye dusu don jamana maralen tow kono, ka kele ke k'u kanhoronya. Amerikenw ka murutiliba temenen k'o, Faransikaw murutira san 1789 ka masaya bin ka b'u ka jamana kono ka na ni peresidanya ye. San 1917 Irisiw fana murutira k'u ka masake wuli ka bo yen, ka fanga lateme jamanadenw ma. Siniyaw murutira nin bee kofe ka Mawo sigi fanga la jamanadenw togo la.

Mahamadu Konta

Soro yiriwali ani faantanya keleli feerew sanni san 2015 ce

Bana ka jugu de! Nka faantanya ye bana juguba ye. An be don min na, dijé mögow wulilen be k'u jo ni feere keréenkérénnénw tigeli ye faantanya keleli kama. O siratige la, soro yiriwali ani faantanya keleli feeretige be cakeda min bolo, o ni kunnafonisébenaw ni arajolabaarakelaw ye hakili falen-falenlaje dō ke Bamako nowanburukalo tile 14, ka se a tile 15 ma. Laje in kun tun ye, faantanya keleli be dakun min na dijé kono an Mali la, ka kunnafoji jénsébaaw ladonniya o la, ani «CSCR» (Soro yiriwali ani faantanya keleli cakeda) yere be ka feere min tige faantanya kelelibaaraw kunnafoji numan soro la jamanadenw fe, k'o fesefesé. Mögo bi saba ni k'o tun bora Mali marayoró kelenna bée la ka na nin hakilila falen-falenkéne kan. Laje in labenna Mali wariko minisiriso fe ni PNUD ka déme ye. PNUD ye dijé jamana yéremahoronyalenw ka tonba ONU bolofara ye, min nesinnen be yiriwali ma.

Sekuba Jara min ye laadibaa ye minisiriso in na, ni soro yiriwali ani faantanya keleli cakeda baaraw kuntigi fana don Mali kono, o y'a jira a ka dantigeli kono, ko ONU ye lajini dōw kofo, jamana bée ka kan ka minnu waleyali labato yanni san

2015 ce. O lajini ninnu ye : warintan hake min be dijé kono, o tilance ka se ka wari soro; camanba ka bō denmisenninsaya ani musokonomasaya la; denmisennin bée ka se ka kalan kufolō ban ani k'u ka kénéya sabati; musomannin ni cemannin donta ka damakene kalansow la; yiriwalisira ka dayele musow ye ani ka feerew tige, minnu b'a to sigida nafamafénw kana ban an bolo. Alasani Ba min ye nafoloko nedonbaa ye PNUD tōgo la, o ye lajini ninnu faranfasiya kosebe ani k'a jira ko jamana bée n'a ka feerew don lajini ninnu sabatili la.

Nka lajiniw yere be hake min na Mali kono, Adama Bari y'olu lajeya. Ale ye «CSCR» «mögo faamuyalenbaw dō ye. Usumani Samaké min ye cakeda in ka baaraw bolodabaa ye, ale ka köröfow bolila poroze suguya fila ninnu ka baara bolodalenw ni kelenw kan; n'o ye «CSLP» ni CSCR» ye. Poroze fōlō ka baaraw tun nesinnen be hadamadenya sabatili ma ani faantanya keleli. Poroze filanan nesinnen be soro yiriwali ani faantanya keleli ma. CSLP kologirinyara ni CSCR» ye.

Kunnafoji laban min fesefesera kosebe sébennikélaw ni arajolabaarakelaw fe, o kera soro yiriwali ani faantanya keleli

kunnafoniw lasecogo ye jamanadenw ma Mali kono an'a kokan. Yakuba Dunbiya min ka baara nesinnen be kunnafoniko ma CSCR la, o y'o feerew dantige. Arajow ni kunnafonisébenw ani tilewisonso bée ka ketaw dantigera kunnafoji dicogo numan kama.

Yanni laje ka kuncé, kunnafonidilaw ye lajini damado ke CSCR» nemogow la; ko kunnafonisébenwa ni arajolabaarakela minnu nana laje in kene kan, soro yiriwali ani faantanya keleli cakeda k'a sinsin olu kan a ka baaraw kónona na; u ka arajo caman sendon u ka kunnafoniw laseli la; nogonyeba min bena ke CSCR ka baara kura bolodalenw kan yanni san 2015 ce; k'o kunnafoji dōw laseli nogoya kunnafonidilaw bolo nafoloko la; ka nogondanninkali dōw ke mögow la soro yiriwali ani faantanya keleli lajini keréenkérénnénw kan; ani ka nogondan laben kunnafonidisébenw ni arajow ani tele ni nogon ce.

An b'a ladonniya ko ONU ka lajini sigilenw ka nesin hadamadenya sabatili ani soro yiriwali ma, o seben tegenobilala jamanajemögow fe san 2000 kónona na; san mugan o kofe, FMI (wariko nénabocakeda) ni bankimónjali y'u sinsin a ko kan kosebe. Nk'o y'a soro laje caman kera a nebilabaaraw la : san 1990, laje do kera Niyoriki, denmisénya sabatili la; san 1992, laje dō kera sigida n'a lamini lakanani kan Oriyo; ka dō fana ke hadamadenya sabatili kan Kopénagi, san 1995. O kera sira donnent ye jamanaw koro u k'u ka yiriwali feerew siri lajini keréenkérénnén folenw sabatili kama, min b'a to lafiya be don dijé kono, dunkafa ka sabati, soro ka yiriwa ani hadamadenw ka josariyaw ka labato.

Dokala Yusufu Jara

Kani 2008 ntolatan

Gana faaba la Akara, kani 2008 ntolatan weceli kera okutoburukalo tile 19. Nizeriya, Kôdiwari, Malian Benen, olu be kulu kelen na.. Nka jenununukan cayalen be malidenw da a ko la. An b'a jini ntolatannaw (samataségew) fe, u k'u jilaja kosebe. Ni jala kelen be min céla, o k'o dafa, jala saba la. Mögo te tōgo soro n'a ma ko gelen ke. Mögo minnu b'a fo ko Mali ma deli ka Kôdiwari gosi fōlō, o ye bi kuma ye; n'o te, kabini arajosudanko waati la fo ka na se san 1968 waatiw ma, Afiriki kono jamana kelen min tun be Mali segen kosebe, o tun ye «Gana Kotoko de Ankana» kelen dōrōn ye. Nka ko bée n'a waati don.

An b'a jini malidenw fe, bée ka wuli k'a jo, k'u fanga ke kelen ye walasa samataségew ka se ka Mali kunkorota fadenkéne kan Gana jamana na.

Yaya Mariko ka bō Senu Bamako

Ngō songō mana jigin, ngō songō man kan ka yelen

Sanzana komini na, samiyē damine tun geleya. Nka sisan an bē Ala tanu kā barikada, sanjikogelēya banna anw fē ni sanjiba dō mani ye kabini zuwwenkalo tile 21. K'a ta o la, sanji ma kōtige tuguni. K'a damine zuwwenkalo laban na fo ka ókutoburukalosa, sanjisebekorōnana. Sanjidesē ma senefenw tōrō bilen. Nka sanji caya koson, nōgō man ca dugukolo minnu na, olu kabaw ma se ka sabati kosebe. Sanjwkoniwulicogo jēna u bēe wololen don, wa caman yērē sera kaban. Keningew fana wololen don; nka sanji caya koson, sēge bōra keningeforo caman kōrō ninan. O la keninge caman tēna sōrō forodōwla. Koɔriw jēlēdon; kabakari ni koɔribōdēbē senna anw fē. Sanzana komini kōnō. Samiyē damine geleya kera sababu ye, ni koɔriforow ma fasun na. Tiga fana jēna kosebe. Tigatōmō yērē banna pewū.

An bē min geleya faamaw ma, nō songō mana jigin, nōgō songō man kan ka yelen. An b'a dōn ko jamana

nēmōgōw be wulikajo la walasa balo ka jamana labo; ani a ka sōrō songō duman na. O ye naniya numan ye, min nafa bē se jamanakōnden bēe ma; sabula hadamaden ka fosi te nē sōrō ni dunkafa ma sabati a bolo. Nka n'i ye naniya numan in laje, i b'a ye kofendō b'a je. Sabula kunun, sēne tun be kē fu. Senekelā tun b'a ka foro sēne, k'a ka sōrōkē, kasōrōma kē ni musakabō ye. Nk'an bē don min na, senefen si te nē tuguni nōgō kō. Nōgō dun bē san sugu la wariba la. Jamana nēmōgōw hami dō ye nōgō kā sōrō nōgōya la jamanadenfē. Sene tētaa fen minnu kō, n'o ye seneke fēnw ye, fo olu fana ka sōrō nōgōya la. Bawo ni nōgō sanna songō gelen na k'a don sumanw kōrō, ka labank'ōsuman feere songō duman na, senekelā tēna se k'a ka nōgōsongō sōrō a ka foro la. N'a ma nē ko suman songō bē jigin, a ni nōgō songō de bē jigin nōgōn fē; o de bē se ka dunkafa sabati jamanna kōnō.

Daramani Sise ka bō Nogolaso,
Sanzana komini na Kinan Sikaso

Binkanni feere dō sirilen bē baganjuraw bolo

Sisan Kołokani mara la, misisan geleyalen bē kosebe. Bagantigiw ni baganjura namaratōw bē je ka bin u ka baganw sanbaaw kan.

Benkan kōnō, bagantigi b'a ka bagan feere baganjura ma. O bē taa bagansugu la o feereli kama. An bē waati minna, mōgō si te sōn ka bagan san i dalakolon tuguni. I bē nininkali kē ni bagan sonyalen tē. E min b'a fē ka bagan san, baganjura b'a f'i ye ko sonyalen tē. A bē bagan in bōyōrō yērē fo i ye ka da o kan.

I mana o misi san ka taa o bila i ka wērē kōnō ka san 3 fo san 4 sōrō, i hakililatigēn k'i kera misitigi ye, don kelen o tigi bēna a ka bagan bōsi i la k'a taa n'a yērē ye. A n'a ka baganjura ye misi o misi feere, u bē yaala k'a bēe mine u sanbaaw la. U b'a jira i la ko i ye misi sonyalen san; ko n'i y'a kuma caya, u bē taa i

don kaso la. Wulakōnōmōgō dun bē siran faamako nē. I bolo misi taara, i bōnena i ka wari bōlen fana na.

Hali i dalen bē mōgō minnu na dugu kōnō, olu si te sōn k'u da don a kuma na. U bēe b'a jira i la ko n'i y'i tulomageleya k'u bē taa i datugu ten fu.

An bē don min na wulakōnōmōgōw kamana gannen bē kosebe. I mana misinin kelen san ka n'o siri k'i b'o ke sinjiesigi ye, don kelen o bēna foni ka taa n'o ye setigiba dō fē. Tījē yērē la senekelā ka nētaa sabati man di. Semejōrō numan t'an bolo.

Ne b'a nini jamana nēmōgōw fē, u ka mōgō dō sigi anw ka bagansuguw la walasa ka sannisēben lakodonta dilan an ka bagan santaw la. N'o tē, digi kelen bē wulakōnōmōgōw la. A tē se ka bagan sanka mara, ka labank'a feere tuguni.

Soyibajan Jara ka bō

Kōdumandala Wōjōedo

Senekelā tungafetaala bē sōn ka caya ninan

Samiye daminena ni geleya ye sanjiko la anw fē. Njolonebugu, Dogoni komini na Sikaso. O ye dannikēwaati tēmē mōgō caman kan. Koɔri ma se ka sene kosebe. An t'a dōn geleya in bēna ban cogo min na.

Kaba caman sēnēna; a tilance bēe tījēna. Koɔrinin min sēnēna, o tēna se ka koɔrijuru talenw sara. K'a damine sētanburukalo labanfan na fo ka don ókutoburukalo la, sanjiba ma na anw fē. Nō fanba jara. O bēna ke sababu ye balodesē ka senekelā caman sōrō ninan.

An b'a nini jamana nēmōgōw fē, u k'u kofile an na, ka demē don an ma. Sabula jamana in senekelaw de y'a sēgenbaatōw ye.

Jamana tē se ka diya senekelaw kō; sēne kēfēn w ka gelen. Hali dōrōmē 20 sōrōli ka don nanakejēge la, o tē senekelā fanba bolo. San o san dō de bē fara anw ka geleya kan.

Jikogelēya bēna dugu caman sōrō ninan; sabula sanji kōnna ka tige. Ni dabali kērenkerennēn ma tige ka senekelaw ka geleyaw kūnben ninan, tungafetaala bē ke hake tēmē ye; warintanya ni balontanya bēna mōgō caman ka jamanabila sennateliya. Jilatōnyōrō caman ka laben senekejōrō kama ani ka sēne kēfēn w sōngō nōgōya.

Yakuba Bangali ka bō Njolonebugu,
Dogoni komini na Sikaso

Ja ni ntumuwyē sumanw tījē

Muntugula komini na, samiyē ma sabati, k'a sababu ke sanjidesē joona ye. Jikogelēya koson, koɔri sēnēta ma caya ninan.

Nō ni kaba falennen kōfē, ntumuwyē nana dōn forow la k'u dun ka ban pewū. O de ye kura fara geleya kan.

Ntumu ninnu ma komini dugu to. Foro hake min tījēna o bē se taari 200 ma.

Salifu Dunbiya animateri don
Sanankōrōbugu, Muntugula
komini na Katī.

Kalankene n° 59nan

Siyansi yeelen yankanna dijne kon

Abé fo dɔnniya ma siyansi. A bē fo seko ni dɔnko ma siyansi.

Siyansi ye tubabukan ye walima nansarakan nka dijne siya bē jera k'a layiriwa ani ka baara ke n'a ye : Farafinw, Farajew, Fara nəremuguw ani Fara bilenw. Fara nəremuguw ye Azi gun sigibagaw ye, i n'a fo zaponkaw, siniwaw, korekaw, larabuw ani dōwərew. Fara bilenw ye Edijenw ye, olu bē bo Ameriki gun kan. Olu man ca kosebe. Farajew ye tubabuw n'u nɔgɔnnaw ye: Lamerikew, Irisiw, Alimanw ani dōwərew.

Siyansi suguya ka ca, o ye caya dan ye : dɔnnifin bē yen, o ye gundolako ye min karamogoba ye tontigiw, jinemoriw, batutamoriw ani subaaw. Diine dɔnni bē yen, kiraw ni Ala ka mogoba wərew nana n'olu ye. Dɔnnije fana bē yen, o bē kalan lakoliso la, balikukalansow ani duguyiriwalikalansow.

Nansarala, dɔnnifin fanga dɔgɔyara fo k'a tunun dɔoin-dɔonin jamakunda, nka halibi baara bē ka ke n'a ye dōw fe dogo la. Diine dɔnni tigilamogow fana bē ka dɔgɔya don o don ka taa a fe. Dɔnni min kera sangawuli ye ni faantan ni faama bē se k'i jeniyɔrɔfin a la, o de kera dɔnnije ye, n'o ye siyansi yereye ye. Dijne siya bē ye baara ke ni dɔnnije ye k'a yiriwa nka nansaraw y'a k'u səbe ye ka teme bē kan. U y'u sinsin a kan ka dijne mara : kabini u bənba Gerekwi ni Orɔmukaw tile la, u ye dɔnnije jenini k'a ne soro.

Siyansi yeelen yankanna dijne kuma cogo di?

1 - Fanga donna kalan na.

Lakoliladon kera wajibi ye denmisən bē kan, ka kalan kunfɔlō ke fu ye sara t'a la bangebagaw bolo.

2 - Fanga donna gafesəben, gafedilan ani gafekalan na.
Gafesəbennaw n'o ye mogo kalannenbaw ye, olu ka baara donna bala : u bē togo soro, ka jama soro, ka nafolo soro u ka gafe sebennenw na. Gafedilanso cayara, olu ye sebennikelaw ka gafew don nege la, k'u lacaya, k'u feere da nɔgɔn na walasa faama ni faantan bē se k'u san k'u kalan. Gafekalan kera sangawuli ye, denmisən, maakoro, ce ni muso, bē y'i nesin gafekalan ma. Ni mogo min ye gafe caman kalan, o bē fisaya ni tɔw ye, o bē ke dannayamogó ye, o bē ke mogoba ye, o bē lamən kosebe bawo a faamuyanlen don kosebe. Lakoliso cayalen nansarajamanaw na, ka kalan ke wajibi ye ani fu, ka gafe caya ani ka ka gafekalan ke sangawuli ye, dɔnniya forobayara, k'a sinsin dɔnnije kan, n'o ye siyansi ye.

3 - Siyansi taabolow

Dɔnnije te dɔnni dogolen ye. N'i ka kalan taabolo don, o koro ye k'i hakili ka di kojənini na, k'a dɔn k'a fo hadamadenw ni nɔgɔn ce kojew, hadamaden ni sigida lamini ce kojew, danfen nima ni nintan, nin bē se ka kalan, ka dɔn, ka nefɔ ni dɔnniya ye kasoro i ma Alako don a la, hali n'o y'a soro i dalen don Ala la. Ala ye hakili di hadamaden ma a ka kalan ka dɔnniya jini. Mogɔ minnu mana u ka kalan ke dɔnniya jinini ye, o te Alakota ye. Dɔnnije be bana sababu nejini k'a dɔn, k'a furajini k'a furake. A be faantanya sababu jini, k'a furajini, k'a furake.

Hadamaden mako bē fen o fen na, k'a ka dijelatige nɔgɔya a bolo, dɔnnije b'a to a b'o makonfən bē nejini, k'u dilan, ka baara ke n'u ye. Ala ka danfenw, i n'a fo kungo, dugukolo, jiw, fiñew, kuluw ani dōwərew, dɔnnije de b'a to

hadamaden bē se k'o bē labaara, k'u bayelema ka ke a sago ye. Hadamaden k'i sigi k'i bolo fila da i sen kan, ka ko bē lajelen turu da. Ala kun, o la a tē se ka ke dɔnniya kanubaga ye, a tē se ka baara ke ni dɔnnije ye. Ala de ye fen bē da, o ye tijé ye nka a ye hakili di an ma an ka se k'an makow nənabo; kənəya, dünkafa, soro yiriwali, politiki, nin bē lajelen ka taanjé sirilen bē dɔnnije la. Pankurunw, mobiliw, mansinmafənw nin bē dilanna hadamaden fc ni dɔnnije ye.

K'i sinsin dɔnnije kan, k'a kalan, ka baara ke n'a ye, k'i makow dilan, ka mogɔ wəre mako ne, barajiba b'o la Alasira kan.

4 - Mali tun ye dɔnnije jamana ye :

Sene kecogow, nege bɔcogo n'a baaracogow, bana furakecogow, sojocogow, baganmaracogow, mɔnnicogo, mara kecogow, jiriw dɔnniya, binw dɔnniya, dolow dɔnniya, hadamadenyasiraw dɔnniya, mogɔ wəre si ma bo dijne fan wəre fe ka na an bənbaw kalan olu la, u y'o bē nejini u yere ye kasoro larabuw ma na kuma tē nansaraw ma.

Nka o dɔnnije ninnu tununna bawo an ma sebənw soro u k'o minnu b'u nefɔ. Kilisi minnu soro la u k'o ani jow, olu te dɔnnije yere-yere ye. Olu tun ye a lakanananw de ye, birifiniw de tun don, a dogolen tun bē minnu koro. Nka o birifini ninnu laban nana fanga soro ka teme dɔnnije yere kan fo k'a tunun pewu. Nansaraw ni siya wəre minnu y'u ka dɔnniya lakana, k'a sebən, k'a layiriwa a kera i n'a fo olu de ta ye dɔnnije ye, i n'a fo olu de ka fisa ni dijne mogɔ tɔw ye ka da u ka baara kelenw kan kasoro bēs lajelen ka kan ni dɔnnije ye, bēs lajelen ta don. Dɔnni y'a ninibagaw de ta ye. Ni mogɔ min m'a jini, o t'a soro.

Mahamadu Konta

Dukēn n° 41nan : Diine du kōnō

Diine ye Aladōn ye. Diine ye kiradōn ye. Diine ye Ala nini ye cogo min na, dijenini fana don ten. A bē hadamaden jogo don, ka sariya sigi hadamadenw ni njōgon ce ko bē la, hadamaden ni danfēn tōw, hadamaden ni Ala ce, ani hadamaden n'a yerebakun. An b'a ye k'a fō diine suguya ka ca dijē kōnō: Tontigiyadiine, Kerecendiine, Mahamadudiine n'o ye silameya ye, Budadiine ani Barahanisimū. Nin diine ninnu bēe n'u bolofaraw don fana.

Tontigya, n'o ye somaya ye, o fanga b'a la ka dōgoya bi kosebē dijē kōnō. Tontigiw fana bē Ala wele; nk'u bē teme fen wērew fe n'o ye jow ye, ka Ala lasorō. Boliw, basiw ani kōrōtēw b'u bolo. U ni jinēw ni sitané ye baarakēnjōgon ye. Fōlō, danbe tun bē tontigya la.

Tilennenya ni jogo numanya ka fara halaladun kan, olu tun ye tontigya danbe dōw ye. Budadiine mōgōw ka ca Endujamana de la kosebē. A bē Zapōn ni Azigun jamana wērew la. Budadiine kira lakodōnnēba ye Buda yere ye. U b'a wele tijetigi. Ale ka taasira ye k'i mako bō dijē

na pewu, ka dimi ni nisondiya ani dijēlatige kunkanko bē lajēlen bo i yere la, fo n'a kera tijē ninini ye, n'o ye Ala ye. Barahanisimū fana ye Endujamana diine ye. O jamana siya minnu fanga ka bon ka teme tōw kan, n'u bē wele barahanisiw, olu ka diine don.

Fen min ye silamediine ni kerecendiine ye, olu mōgō ka ca an fe yan, hali n'o y'a sōrō mōgōw b'an fe yan, minnu te nin diinesi la kasōrō silametōgo walima kerecentōgo b'u la. O diineba fila ninnu ka surun njōgon na; u jelen don kira caman na ani kitabuba dōw, nka diine kelenw te.

N'an ko diine du kōnō, diine minnu b'an fe yan olu de kodon, kerenkerennnya la, silamediine. Tijē don Mali sariyaw ma Alabato ke wajibi ye mōgō si kan fanga nasiraw la; nk'o n'a ta bēe diine fanga ka bon kosebē jamana, duguw, kinw ani duw kōnō.

A ka ni du kōnō, dutigi n'a muso ka ye diine kelen na, k'u denw lamo o hukumu kōnō ka bēn ni dijēlatige taabolow ye. Silametōgo bē n na, o te mōgō ke silame ye. K'i ka diine

nēdōn, k'a waleya, k'i ka denbaya bila o sira kan, o de fōra. Tubabukalan, tubabubaara, ka fara arajo ni tele ani nēnajebaw kan, olu donna an ka hadamadenya kōnō bi ka se hakē min ma galoduguw kōnō, mōgō te se k'i yere tanga u ma. Dutigi bēe n'a ka feere don o yōrō la. Dutigi ka kan ka ke misali numan ye dudenw bolo k'a jo a jōyōrō la. A jogo ka nē, a ka tilen, ka siginogōnnumanya walew matarafa, k'a seko ke a ka denbaya ye. Dutigi kana don da jugu fe denbaya kunkow nēnaboli la k'a bē dijē karaba. Kami b'a nēmōgō ton file. Sēbakōrō te fen jugu yēgēyege ka bila a den kōrō, wa mōgō fana dan y'a se ye. O kōfē, karamōgōw ni moriw ka kan k'u hakili to nin yōrō la: diine nana njōgoya kama, a ma na gēleya kama, a ma na kēlē ni wōyō kama. Dugubaw kōnō, ni karamōgōw ni moriw m'u cogo dōn ka diine nēfō ni dijēlatige taabolow ye, minnu b'a to hadamaden bē balo a wōsi la, ka kojuguke dabila, ka balimaya ni danbe sinsin, u m'u ka baara ke.

Mahamadu Kōnta

Senegali bē ka denmisēnw ka tungafetaa labē

Denmisēnw b'u dogoli min ke ka taa nansarajamanaw na, Senegali b'a la k'o dabila. Osiratigela, a bē ka baaradegekalanjōrōw dayelē denmisēnw kalanni kama sanni u ka taa Esipāni. Mōgō minnu bē tungarankew tige kurunw na, olu bē sēbekōrō nangi, kōgōjidankanw bē ka kōlōsi, kunnafonidiw fana bē ka caya dogokataa kōlōsi juguw kan. Jamana denmisēnw hamī ye ka taa u ke nafolobatigw ye nansarala ka segin, nk'u caman bē to kōgōji la Esipāni sira kan. Okasaara ninnu sababula, jamana bē ka dabali kuraw tige u taacogo juguw dabilali la. Denmisēnw kan'u ni fili fu. Ko Afiriki sinjēsigi y'u ye.

Kunnafonidiw ni lafaamuyaliw daminēna kabini san 2006 setanburukalo la. Tungafetaa kēlēti hukumu kōnō, Esipāni bē ka dēmē don Senegali la, o ka karandaw sōgōli la dogokataalaw nē. O bēnkan b'u ni njōgon ce min bē wele «fōrontekisi. Senegali kōnōna minisiriso ka jate la san 2007, Afiriki denmisēn 4000 njōgonna taara Esipāni. San 2006 ta tun ye mōgō 35.000 ye. O de koson kuruntigi minnu mana minē dogotataalaw tigeli la, o bē sēbekōrō nangi.

Fōrontekisi ka baaraw jōyōrō yelen, zuluyekalo salen Dakaro ni Madiridi ye san 1 wēre yamaruya di fōrontekisi ma a ka teme n'a ka baaraw ye. Fōrontekisi ka baara bolodalena, baaradegekalanjōrōw bē dayelē Senegali denmisēnw kalanni kama. Esipāni mago bē se baarakela suguya minnu ma, olu bē dege o la yen. Mōgō 500 njōgonna taara Esipāni fōrontekisi ka bolo kan. Yannisan 2008 ka fori, Esipāni y'a jira k'a mago bē se mōgō 4000 ma.

Kabini san 2007 daminē, Esipāni bē mōgōta la. Mōgō minnu ye baaradegekalanw ke, olu bē ta ka kēnē n'u ka kalan suguya kelen mago hakē ye Esipāni. O waleya in daminē ni bi ce, don o don masonw, menizew, mōnnikelaw, hali baara suguya kelen te denmisēn minnu na, u bēe b'a la ka taa u ka nininisebenw bila «ANEJ» la. O ye cakēda ye Dakaro min nēsinnen bē denmisēnw ka baarakow nēnaboli ma. Worobinēdon, karoda ani kurandon, olu ye kalanbolofaraw ye, minnu bē ke denmisēnw kun baaradegekalanjōrō ninnu na.

Abubakari Geyi
Dōkala Yusufu Jara

So kelen be Nizeri balo fanba ye

Nizeri jamana na, so hake min be dun, o te dun no ni malo la. Nizeri, soseneta sigiyoromana 3 la, o san 6 ye nin ye. So be ka baloko noga ya ani ka ke nafasorsira ye sosenenaw ni jamana yere ma.

Niizeri, mogow girinnen be so kan; o de la a be senet kosebe. San 2000 la, so toni 250.000 soro; san 2006 ta kera toni 700.000 ye. Adamu Yahaya ye sumansene nedonbaa nana ye, ale y'a jira ko san 2002 utikalo la, goferenaman ye sosi toni 363 di senekelaw ma sanji bere te na yoro minnu na. Kabini o kera, sosenet warala jamana fan bee fe; fo n'a bora Agadesi marawla. Oyotow ye cencen fugufugu ye (taari miliyon 4 sisan) be yiriwa la. Nasiru Sani ye senekela ye, o ka fo la, sanosene ni keningesene geleyaw y'u don sosenet na. Ja ka

jugu now ma; nka sosi teli minnu te teme tile 70 kan, olu kolo ka gelen ja bolo. Fen min be wele nansarakan na ko azoti, so b'o sama fiye na k'o lajigin dugukolo jukoro ka balo o la. O be ke sababu ye k'o yoro nafa bonya. So be san songo duman na senekelaw bolo; baganw fana be balo a kala la. Binni te sosenet na. A den n'a kala bee mago ka bon.

Nizerijamana, faama nifaantan, wulakonomogo ni dugubakonomogo, so ka di u bee ye. Kasoro waatiw temena a tun be fo ko soyefaatank ka sogo ye. Nka bi-bi in na, geleya be ka bee don soko la. Nizeri jamana na, mogocaman ka soro te teme sefawari doreme 130 kan tile kono. Jeges ni sogo sanni se te bee ye. Jeges kilo 1 ye 700 ye, sogo kilo 1 ye 400 ye. Suleyi Hinsa ye hadamadenyakow donbaa ye, ale y'a jira ko segen fanga bonya

kojugu jamana denw kan, uyelmana so kan. Sabula ub'a donko soni sogo bee dama ka kan nafamafenko la. Isufu Mahamani min ye dumunifewn donba ye nafamafenkola, o y'a jira ko dumuni nafama dunbaa man ca Nizeri. O dumuni sua soro cogo te mogocaman bolo. O de la bee kera so kanubaa ye. So kilo 2 ni tila songo ye doreme 70 ye, kasoro no kilo 2 ni tila ye 80 ye, malo fana ta ye 130 ye. O b'a jira ko so da ka noga ka teme suman tow kan; wa dan te sossanna hake la.

Hamidu Arabiyu min ye senefew sannifeere nedonbaa ye, ale y'a jira ko nafa fila be so la; dumuni nafama don, wari fana be soro a la. A ka fo la, san o san Nizeri be so toni 300.000 feere kukan. A nininbaa caya kama, Nizeri na ke nafabatigi ye so la.

Suleyimani Sadi Mazu
Dokala Yusufu Jara

Sene bena don ba la Kongo Barazawili jamana na

Kongo Barazawili Jamanaden fanba be balo san jamana kukan. Sumansene donni ba la, o be se ka noga don o waleya in na.

Owando ye Kuweti mara duguba ye. A ni Barazawili ce ye kilometere 600 ye. Nakofen man ca yen.. Bunji ni Barazawili ce ye kilometere 70 ye. O dugumogo do y'a jira ko dumuni fosi te olu bolo ni buwatikonomfenw te.

Nakolafenkodese be Kongo kejekayanfan mara bee la. U be malo, buwatikonomfenw ,jabaw ani sogo jalanw san Barazawili.

N'iye mara ninnu sigiyoro jate min, senekeyoro dan bee don. Misali la n'iye Owando laje, ale be Ekuatoriyali fore (jiritu) cemance la. San o san sanji milimetere 1600 fo 2000 be bin yen.

Ko ni ba ka ca kejekayanfanmara ninnu na. Senekedugukolo nafama fana ka ca. Nka mogow te sene jenama ke. U be balo kungokonjiriden, sogofaga ani monni de la.

Kejekafemaraw kelen be sababu ye, ka Kongo togo jugu jira geleya la , balokodese koson. Kongo jamanaden kuuru ye miliyon 3 ye. Jamana fiye ye dugukolo kilometrekare 342.000 ye. Sene te ba la a kono; kasoro ji nidugukolo dumantanya te. Senekedugukolotaarimiliyon tan be soro Kongo; kemesarada la, u be 2 doren sene o la. Nakolafen minnu be feere Barazawuli, o fanba be bo Kongo Kinisasa. Ba de be jamana fila ninnu danfara. Nakolafen dow fana be bo Kameruni jamana na. Hakennin min be soro Barazawili n'a lamini na, o te soro san waati bee

la. Faransuwa Arasolo ye «FAO» ka lasigiden ye Kongo; ale ka fo la, san nataw la, nakosene be ban Barazawili. Sabula, a ko dugu kejekayanfan min ye nakidayorow ye, dugu b'a la ka bonya k'olu bee dun. Sene ni monni minisiri Madamu Danbenzeli y'a jira zuluyekalo temenen in, ko Kongo b'a ka balo fanba san jamana kukan. Min be senefjamana kono, o te laboli ke. Kongo be sefawari miliyari 100 don balo la san o san.

Kongo furancelafanga minisirijemogomin tunye Andere Milongo ye, n'o fatura zuluyekalo salen in, o tun y'a jira ko n'i y'a ye sene ma sira soro, ko jamana te ka balo dowera la petoroliwari ni jirisongo dama ko.

Sene ni monni minisiriso baarakela do y'a jira ko min be se ka caman bo balo sanni na jamana kukan, o ye nafolo dili ye sene yiriwa cakedaw ma jamana kono, walasa senekejekuluw ka sigi sen kan, ka senekeyorow laben, ka senefew sannifeere dabali tige, k'u bayelema iziniw jo ani k'u lamaracogow jenabo.

Dabali min tigelen be baloko la Kongo goferenaman ni FAO fe, o waleyali bena damine san 2008 kalo wooco fo kono na. San 5 bolodalen don o baara la. U bena wulakonomraw dilan sene kefenw laseli kama dugumogow ma ani sumanw sannifeere noga yali.

O dunkafa sabatiporoze musaka ye sefawari miliyari 19 ye. Goferenaman ni banki monjali ben'o wari in bo, walasa Kongo be se ka ke senekejamana ye.

Mamadu Bineta
Dokala Yusufu Jara

Farikolo saniya

Banakisew be don hadamaden farikolo la a da, a new, a tulow walima a wolo fe. N'an y'an tenda susa ni sebenfura jeman fegenman ye, walima fini jemannin do, an be tulu no y'o la. O b'a jira ko wolo ye tulumafen ye. Hali farikolonenaje kofe n'an y'an tenda susa folota cogoya la, an b'a ye fini be sebekoro nogo. O la, an k'a to an hakili la ko wosiji ni gongon de be farikolo nogo. Mogo ka kan k'a ko ni safune ye n'a kununna ka bo sunogo la sogomadaw fe.

N'i y'i sebekoroba kanga, o be tulu ban farikolo la ka waati jan ke.

N'an be dumuni ke, an k'an tegew fana ko; sabula nogo caman be da u la.

An ka to k'an soninw tige nogo kana basigi u koro. Finiw ka ko ni safune ye, hali n'a kera siye kelen ye dogokun kono. Tulow, new ani nunw saniyalen ka to sanga ni waati bee la. Samiye ni fonene waatiw la, dow fari be falen ani k'a perenperen. Walasa k'o ban, olu ka kan k'u ko don o don ka pomadi (tulü) mun u la.

N'an b'a fe an niw saniyalen ka to, an ka to k'u tereke ni gesse walima borosi ye; ka to ka taa an da jira ninfurakelaw la ani ka

sukarobadun dabila. Fen min be da nin bee kan, o ye ka kolow ni fen kolo gelenni nimini ye k'o to yen. An kan'an new fana lasegen kosebe. Ni mogo te yeli ke ka lasa, ne be segen. Mogo man kan k'a ne tereke n'a tege nogolen ye. N'an be kalan ke yeelen koro, a ka ke yeele saniman ye, ani ka gafe mabo an ne na ni santimetere 20 fo 30 nogonna ye, n'an b'o kalan.

Bana suguya caman be soro nogo fe. Dabiw ni nkaranga ani kaba, olu be degun lase farikolo kokanna ma; ji nogolen be togotogonin ni kunfilanantu bila mogo la, ka fara kononantu muw ni sekelenw kan.

Fari suguyaw n'u safune don

Mogo farilafenw de b'i farikolo ne n'a juguya jira; i yerc ka ko ketaw dije na, olu fana no be ye farikolo la; i n'a fo mogo be kannagelyako minnu k'i fari la, ani sigaretiminw. Hadamaden sigiyoro n'a lamini fana be dadigi a la (nogo, tile, nene), a ka tulumuntaw b'o cogo la. Walasa farikolo numan ka to, fo janto ka k'a la kosebe, n'o ye k'a lakana ka ne. Mogo minnu fari b'i n'a fo tulumnen a la tuma bee, olu fari ka fenge u kan. O tulu min b'olu fari la, o b'olu wolo bali ka nposon joona. Hali n'i y'a soro a dow wolo yejena be mogo diya, a koni kolo ka gelan a tijefen caman bolo.

N'i b'a fe ka farituluma lakana, i be koli matarafa. Sufelaw la, walima wuladanin fe, i b'i ko ni safune ye. O be farilabanakisew kels. Tile fe, i be se ka farilasaniyalan do ke k'i ko hali n'a kera siye kelen ye, alikoli doonin bc ji min na. Nka n'i fari te se k'o ku, i be jisuman doron ke k'i ko, k'i fari joosi koliji kana ja i la. Wajibi te i k'i mun ni keremu ye. N'a ka di i ye, bogonin kelen in, i be se k'o maari-maari i nedaa la waati kunkurunni kono. I be tulumafen minnu mun, olu dilannen ka ke ni ji ye. O tulu in te farikolo tuluncoononi

bali, nka a b'a sennasumaya. Puduru keli nedaa la waati ni waati, o b'a to i nedaa kana yoron tuma o tuma tuluncoono fe.

Mogo minnu fari jalen don u kan, olu te manamana, wa, a kolo man gelan; sabula u farikolo t'a niginfen ncoono. Farilabana ka telin k'o mogo suguyaw soro. Mogo fari jalanw man kan ka meen yoro jalan kalamanw na. Neemamayorow de ka fisa u ma. U ka kan k'u yerc kolosi losabe tile ni nene ani flue na. U koliji ka kan ka ke ji kalannin ye sanga ni waati bee la. Sufelaw la, walima wuladanin fe, u k'u ko ni safune tulumaba do ye, ka koorimafini ke k'u fari susa. Ni mogo farijalan t'a fe ka ko ni safune ye don min na, a be

se ka farilasaniyalan do k'a koliji la. N'a b'a fe a fari ka suman a kan, a be se ka sanga 15 nogonna ke farikolonenaje la. Keremu minnu b'a fari wosii, a be se k'olu fana mun. Tuluw fana ka ni a ma.

Mogo minnu fari soginnen don, i n'a fo nedaa ka tuluncoono ka fari to ja a kan, olu de ka cogoya ka gelan doonin, sabula, fen minnu be do bo nedaa yoronniba la, a b'olu ke, ka laban ka keremu ni tulu suguyaw nini a fari fan 2 in kama. Mogo minnu fari ka ni, a te tulu ncoono, a jalen te, ji min be ncoono lase farikolo ma ani safune minnu be fari ja, olu ka kan k'u kolosi olu la kosebe.

Dokala Yusufu Jara

Dannaya ka ni furu nogonw ce
Bee lajien bennen don a kan ko ni dannaya te furu kono, sigi be geleya nlogen fessefeseba ani nogonkolosiba bena ni geleya caman ye furu nogonw ce. Misali la, k'a fo k'i b'i furu nogon ka telefoniciw,, batakiw ni ko wewew segesegs k'u nedon, o bena ni dannabaliya ye; ani faratinogonna. Furu geleya be ka kan ka laje ji nemajolen na bawo sigi geleyantan te.

Dumunifén saniyali

Dumunifén lasagonni ye wajibi ye k'a tanga nogo ma, bawo kono te ko Perenda be sefan minna, o man kan ka mara. Ka sefan nogolenw mara nin si man ni; bawo nogo be don sefan wo misenninw fe. Ka dumuni tobi k'a sigi kenema, o fana man ni. Ni «firigo» b'i bolo, i b'u lasagon okono. Datugullan kelenman kan ka ke ka dumuniminfen caman datugu.

Kenya jamana na, muso b'a ce gosi

Korolen, a be men ko cew be musow gosi. Nka Keniya, muso setigiw b'u ce walima u terikew sibekoro lamaga. Ce caman tun b'a gosili dogo, kenemamogow kan'a ka fangantanya don. An be waati min na, ce minnu be musow ka nangata koro, olu daw ye jekuluw sigi sen kan k'u ka hakew lakan. Cegosi kibaruya be men jamana yey minnu na kosebe, o ye dugubakononaw ye. I n'a fo Nairobi, Kisumu ani Mombasa. Halimu Sawuri min ye Nairobi iniwerisite Kenyata hadamadenyakow daw ye, o y'a jira ko ce minnu be gosi u musow fe, u caman dafalen te tuma bee la u hakili la. Ni min te dolominnaba ye, o ye dorogutalaba ye. Fanga bera t'u la.

Ce minnu tun b'u ka sokonofangantanya dogo kenemamogow la, o do ye Filipu ye. A si hake be san 32 la jinan. A ka fo la, san 2003 kona na, ale ni muso do kera teri ye cennimusoya sira fe. O tun be jini ka ke kara ye ale bolo. N'ale ko a segenna waati min na, a b'ale tulokorola sibekoro kalaya ni tegye ye. Ni waati min ta kera ni dagabondala ye, o b'o cogo kelen na. Sanga ni waati bee la gosili. Muso in b'a fo ko n'i y'a ye Filipu b'a fo a segenna walima k'a timinangoya a ka baara la, ko i b'a soro terimuso were de b'a bolo. Ko n'a bora a kalama ko terimuso were be Filipu bolo n'ale te, a b'a datugu kaso la. Filipu tun mantolen be dimiba kan. Muso in tun ye jagokela ye. A tun be sara min di Filipu ma, o tun ka fisa o n'a ka denbaya ma kosebe.

Sarali fana y'a ce fagonbaat dogo ye. Ale y'a jira ko muso be ce o ce balo k'a fesili kama, hali n'o b'a baron, a ka kan k'o baronni minu. Ale fana meennna k'a ka

lajaaba munu. Kenedi Otina min ye ce lajaabalenw ka hakewiniton cew ye, ale y'a jira ko ce ka musogosi ye kabini lawale ko ye. Nka ce ka to fagonbaatoya la a muso bolo; o te taamasiyen numan ye sigida la. Halimu Sawuri ka fo la, ce caman te son a ka don k'a muso b'a gosi so kono, maloya fe, ani mogo tow kana tige a la. Ce min muso b'a gosi, o kun te se ka kora a cengow koro. Sabula o y'a bolen ye ceya minen kono.

A ce suguyaw te son abada k'u muso wele fanga la. Ani Amadi ye awoka (soronadonna) ye, ale y'a jira ko hali ni ce min y'a muso wele fanga la, a be laban k'a ko bila ten kasoro kiiri ma tige. A ka ca a la, ce nagatalen be sigikafu fisaya ni fangalataa ye.

Nairobi dugu kono, dogocedogo min be wele Hurilingamu, muso minnu gosira k'u jogin cew fe, olu be furake yen. Ce minnu fana be gosi k'u jogin u muso fe, olu be taa

u yere furake o dogocedogo in na.

Sarali ye fura socs a ka fagonbaatoya la k'a yere segin a ka ceya minen kono. Bi - bi in na barodaw la, Sarali te maloya a ka fagon temenen baro boli la cew warawen.

O kun ye mogo were ka se ka hakili, k'a n'a muso ce gelayaw nefo, fura ka jini u la. An be waati min na jekulu do sigilen be sen kan Kenya, ce lajaabalenw ka hakew lakanani kama .

A be wele «Mayendelawo ya Wanawake». O koro ye ko hadamadenya josariyaw dama ka kan mogo bee la; mogo man kan ka mogo gosi.

Urufu Musili ye laadibaa ye, ale y'a jira ko mogo ka kan k'a faamuya ni hakili human ye, ko ce daw b'u muso ka lajaaba kono. O b'a to ce mujuko juguw ka farinya k'u musow wele fanga la.

Habibu Bangere
Dokala Yusufu Jara

Tulon

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu jini

musors kan kinin fe. 10 - Koori min be tafee kan,
cemanci la. 8 - ja min be muso kordaben bolio kan. 9 - Titi jeman min be
palan kere la. 6 - ja min be so bili sanfekogo kan. 7 - Jiritu min be
kife, o ka musors kuru. 4 - ja min be kfemuso bolio kan. 5 - Muso min be
1 - Muso kordaben kan. 2 - Muso kordaben tulianage. 3 - Muso min be
jaabi

Kupudimoni 2014

ntolatanw bëna ke Berezili

Berezili ye kupudimoni ta siñe duuru. A bë diñe ntolatanjamana bëe ne o waleya in na; wa a yera a fadenkené b e e k a n . Fifa (diñe ntolatankò tònba) y'a jira ko san 2014 kupudimoni bëna ke Berezili; sabula jamana wëre m'a tògo di.

Bereziliye Ameriki woroduguyanfan jamanaw dò ye. A dugukolo fiye ye kilometerekare 8.547.877 ye. Jamana forobakan ye pòritugekan ye, a faaba ye Baraziliya ye. Berezili ye jamana damado faralen ye nögón kan ka ke jamanaba kelen ye. An bë waati min na, a jamanakuntigi ye Luwi Inasiyo Lula da Siliwa ye; bëe b'a wele ko Lula. Jama hake min bë Berezili kono, o ye mögo 183.888.941 ye. O ye san 2007 in jate ye. Berezili ntolatan federation sigira sen.kan kabini san 1914. A donna Fifa tòn na san 1923. Fifa ka jate la, jamana min bë min ne ntolatan na diñe kono. Berezili bë joyoro filanan na; Arazantini b'a ne; o bë joyoro föla. Itali dalen bë Berezili kan joyo sabanan na.

Berezili ye kupudimoni tako 5 min ke, o kéra san 1958, 1962, 1970 ani san 2002. An b'a ladõnniya ko san 1950 bë Berezili ni kupudimoni jama bisimilali ce; san 2014 ta bëna k'a siñe filanan ye.

Dökala Yusufu Jara

Nangilibere dara Togo kun

A'hakili b'a la, balawu wulila Mali ni Togo ka ntolatan bannen. Mali kelen ka Togo gosi 2 ni 0, o ma bën togokaw ma. U binnna Mali ntolatannaw kan, ani an ka lafasabaga minnu tun taara ntolatannaw nöf. Ntolatanna filajoginna : Ferederiki Kanute ani Mamadi Sidibe. Sidibetajuguyara ka temé Kanute ta kan. O kofé, maliden mögo 62 joginna, dòw ta juguyra fo k'u lada dögotoroso la.

Nangilibere min dara Togo kun, o ye, k'u ka ntolatan saba te ke u ka jamana kono. U bë taa u ke jamana wëre kan. Togo ntolatankò Federason nangira ni sefawari milliyon 13,4 sarali ye, ka da a kan u ma feere si tige ka ntolatannaw ni jalatigbagaw lakana.

Ntolatan Federason peresidan ni kunnafonidilaw sigira ka kuma Mali ntolatankò kan

Arabadon, ɔkutoburukalo tile 24 san 2007, ntolatan Federason peresidan, Salifu Keyita «Demango» ni kunnafonilaw sigira ka kuma san 2006-2007 ntolatankò kan. A y'a jira k'a fo ko samataségew ka sannayelén ye dimi ani mone caman bë malidenw na, n'o te wasaba ma soro ntolatankò la ninan jamana kono. Kunnafonidilaw kelen k'a nininka Mali ka kulu geleyako la, (Mali, Kôdiwari, Benen ani Nizeriya) Salifu Keyita y'a jira ko tine la, kulu nögoman te Gana ntolatanba in na; kulu ninnu bëe ka gelén, u bëe ka farin. Fura min b'a la, o ye Samataségew ni laben min ka kan, o ka ke u ye walasa u ni jamana o jamana mana nögón soro, u ka se o la, bawo bëe lajelen sigilen bë ka Mali kono ka da a ka ñanaw caya kan.

Salifu ye degelikaramogó Zodari fo kosebe k'a tanu bawo; a tara jigiya min kama a y'o fa. A to tora min ye, o ye a k'a ka baara ke ka se a dan na, Mali ka kupu ta. A bëni'sinsin ntolatanna minnu kan, Salifu Keyita ka fo la, olu ye Jila ye, Momo Slosoko, Basala Ture, Seyidubilen, Maha, Kanute, Polisi, Sediriki Kante ani Tanbura. Mali ntolatanna numan mana ke diñe fan o fan, o bë wele ka fara ninnu kan. Fen min ye Mali ntolatantonw ka nögondan ye(Sanpiyona), o ma ke wasaba ye ninan. Nk'o n'a ta bëe, sefawari miliyon 120 ka se 150 ma, o donna a dafe. An ka sokonitolatan ma taa ne ninan fana, a ma bë no na. An ka ntolatantonw fanga ka dögó, Afiriki ntolatanton tòw cëla, k'a sababu ke faantanya ye, ntolatanna numantanya ani degelikaramogónumantanya Salifu Keyita ka fo la. Ntolatannaw basigibaliya tòn w kono; tuma bëe tòn kuralodon, o fana ye geleyaba ye Mali ntolatankò la. IKATELI tun y'a

Peresidan, Salifu Keyita «Domengo»

nini ka dème min ke Feredason ye, k'a jukoromadon, o tigeli min kéra, o no yera kosebe. Bi-bi in na, Salifu Keyita ka fo la, nögónfaamuya sinsinna Federason ni Farikolonenaje minisiriso ce ka taa a fe bawo Minisiri kura Hame Ñangi ye farikolonenaje matarafabagaba ye kakoró. O bën kelen sinsinnen don Ferederason n'a demebaga koro bëe ce. O koson a b'a jini bëe lajelen ka fara nögón kan ka ntolatan yiriwa jamana kono.

Modibo Nama Tarawele
Mahamadu Konta

«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
-Mali kanw kunnafonisébenw
baarada kuntigi
Ñanze Samake

Kibaru
BP : 24 Téléfoni: 221-21-04
Kibaru Bugufiye Bosola
Bamako - Mali
Sébennijekulu
Mahamadu Konta, Dökala
Yusufu Jara
Labugunyoro : Kibaru gafedilan
baarada
Bëlen hake 16 000